

2002

	Terminologická práce - Slovník - Část 1: Teorie a aplikace	ČSN ISO 1087-1 01 0501
---	---	----------------------------------

Terminology work - Vocabulary - Part 1: Theory and application

Travaux terminologiques - Vocabulaire - Partie 1: Théorie et application

Terminologielehre - Begriffe - Teil 1: - Theorie und Applikation

Tato norma je českou verzí normy ISO 1087-1:2000. Norma ISO 1087-1:2000 má status české technické normy.

This standard is the Czech version of the standard ISO 1087-1:2000. The standard ISO 1087-1:2000 has the status of a Czech Standard

Nahrazení předchozích norem

Touto normou spolu s ČSN ISO 1087-2 z prosince 2002 se nahrazuje ČSN ISO 1087 (01 0501) z listopadu 1997.

© Český normalizační institut,
2002

Podle zákona č. 22/1997 Sb. smějí být české technické normy rozmnožovány
a rozšiřovány jen se souhlasem Českého normalizačního institutu.

63471

Národní předmluva

Stejně jako při zpracování ČSN ISO 1087:1997 bylo i v tomto případě nutno vycházet z toho, že čeština představuje jiný typ jazyka než angličtina, na jejímž základě byl překlad zpracován. Zatímco čeština patří do skupiny jazyků slovanských, jejichž charakteristickým rysem je flexe a derivace, angličtina je představitelem jazyků germánských, které se vyznačují vývojovou tendencí analytickou. Nutným důsledkem typologické rozdílnosti těchto jazyků jsou rozdíly pojmoslovné a terminologické. Proto bylo třeba tam, kde si určité jevy plně neodpovídají, opatřit český překlad národní poznámkou a v některých případech vedle překladu anglických příkladů uvést navíc také příklady, které jsou charakteristické pro český jazyk, popřípadě soubor příkladů rozšířit o typy, které se v angličtině nevyskytují.

Tam, kde anglické příklady neodpovídají českému jazykovému systému, nejsou pro češtinu relevantní, popř. tam, kde nejsou pro uživatele českého jazyka dostatečně ilustrativní, se český překlad neuvádí.

Příklady charakteristické pro jazykový systém češtiny i některé další výklady se uvádějí v národní poznámce. Termíny a jejich definice uváděné v této normě se váží k metajazyku v oblasti normalizace terminologie a v jiných oblastech mohou mít jiný nebo posunutý význam, popř. mohou nést i významy další. Tato norma sama o sobě proto nemůže nahrazovat komplexní lingvisticko-terminologický výklad.

Citované normy

ISO 10241:1992 zavedena v ČSN 01 0500:1996 Terminologické normy - Příprava a uspořádání.

Souvisící normy

ISO 1087-2:2000 zavedena v ČSN ISO 1087-2:2002 (01 0501) Terminologická práce - Slovník - Část 2: Počítačové aplikace.

Vypracování normy

Zpracovatel: PhDr. Věra Vlková, CSc., IČO 44349785

Technická normalizační komise: TNK 114 Terminologie. Principy a koordinace

Pracovník Českého normalizačního institutu: Ing. Jarmila Millerová

Strana 3

MEZINÁRODNÍ NORMA
Terminologická práce - Slovník
Část 1: Teorie a aplikace

ISO 1087-1
První vydání
2000-10-15

ICS 01.020; 01.040.01

Obsah

Předmluva

..... 4

Úvod

..... 5

1 Předmět
normy

..... 6

2 Normativní
odkazy

..... 6

3
Slovník

..... 6

3.2
Pojmy

..... 6

3.3
Definice

..... 10

3.4
Označení

..... 11

3.5
Terminologie

..... 17

3.6 Aspekty terminologické
práce..... 17**3.7** Terminologické
produkty.....
19**3.8** Terminologické
údaje.....

Příloha A (informativní)

.....
22

Bibliografie

.....
..... 34

Abecední rejstříky

.....
..... 35

Strana 4

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětovou federací národních normalizačních orgánů (členů ISO). Mezinárodní normy obvykle připravují technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této technické komisi zastoupen. Práce se zúčastňují vládní i nevládní mezinárodní organizace, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Mezinárodní normy jsou připravovány v souladu s pravidly uvedenými ve směrnících ISO/IEC, část 3.

Návrhy mezinárodních norem přijaté technickými komisemi se rozesílají členům ISO k hlasování. Vydání mezinárodní normy vyžaduje souhlas nejméně 75 % hlasujících členů.

Upozorňujeme na možnost, že některé prvky obsažené v této části ISO 1087 mohou být předmětem patentových práv. ISO nesmí být činěno zodpovědným za identifikaci kteréhokoliv nebo všech takových patentových práv.

Mezinárodní norma ISO 1087-1 byla připravena technickou komisí ISO/TC 37 *Terminologie (principy a koordinace)*, subkomisí SC 1 *Principy terminologie*.

Tato část ISO 1087 zrušuje a nahrazuje kapitolu 1 až 6, 8 a částečně kapitolu 7 ISO 1087:1990, jejíž technickou revizí je. ISO 1087-2 je technickou revizí kapitoly 7 ISO 1087:1990.

ISO 1087 pod obecným názvem *Terminologická práce - Slovník* zahrnuje tyto části:

- Část 1: *Teorie a aplikace*
- Část 2: *Počítačové aplikace*

Příloha A této části ISO 1087 je pouze informativní.

Úvod

Hlavním účelem této mezinárodní terminologické normy je poskytnout systematický popis pojmů z oblasti terminologie a objasnit užívání pojmů v této oblasti. Sestavení tohoto slovníku poskytlo východisko pro analýzu, projednávání a koordinaci klíčových pojmů v normách ISO/TC 37. Tato mezinárodní norma je určena nejen normalizátorům a terminologům, ale všem, kteří se zabývají terminologickou prací, a všem uživatelům terminologie.

Termíny v této mezinárodní normě mají systematické řazení, jsou řazeny pod číslem základních obecných hesel.

Uspořádání je v souladu s pokyny uvedenými v ISO 10241. To znamená, že jednotlivé prvky hesla se uvádějí v následujícím pořadí:

- číslo hesla
  - preferovaný termín (termíny)
  - dovolený termín (termíny)
  - nevhodný termín (termíny)
  - definice
  - příklad(příklady)
  - poznámka (poznámky)
- } odkaz na jiné heslo uvedené tučným písmem, následované číslem hesla v závorce, tam kde se poprvé uvádí

Číslo hesla, preferovaný termín a definice jsou povinné prvky každého hesla. Ostatní prvky se uvádějí, pouze když je to třeba.

Způsob zápisu užívaný v této mezinárodní normě pro poznámky je následující:

- pojmy jsou uváděny v jednoduchých uvozovkách;
- označení (termíny nebo vlastní názvy) jsou tištěny kurzivou;

POZNÁMKA Užití kurzivy usnadňuje pochopení této normy, není však v souladu s ISO 10241.

- charakteristiky jsou podtrženy;
- druhy charakteristik jsou podtrženy dvojitě.

Abecední rejstřík zahrnuje preferované a dovolené termíny.

Příloha A obsahuje pojmové diagramy znázorňující vztahy mezi pojmy definovanými ve slovníku.

Je třeba upozornit na to, že příklady termínů jsou specifické v anglické verzi pro anglický jazyk a ve francouzské verzi pro francouzský jazyk.

1 Předmět normy

Tato mezinárodní norma stanovuje základní slovní zásobu pro teorii a aplikaci v terminologické práci. Nezahrnuje slovní zásobu týkající se počítačových aplikací v terminologické práci, která je obsažena v ISO 1087-2.

Uspořádání je v souladu s ISO 10241, pokud není stanoveno jinak.

-- Vynechaný text --